

Педагогічна акмеологія

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>Для всіх</i>
Спеціальність	<i>Для всіх</i>
Освітня програма	
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна) / дистанційна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>2 кред. ЕКТС / 60 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік, модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	<i>Лекції Семінарські заняття rozklad.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	
Розміщення курсу	

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Предметом навчальної дисципліни «Педагогічна акмеологія» виступають закономірності і шляхи гранично можливого розкриття людиною власних когнітивних, регулятивних, емоційно-вольових ресурсів і досягнення найбільш оптимальних результатів позитивного прогресивного розвитку особистості як суб'єкта, індивіда і індивідуальності.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатності використовувати сучасні шляхи актуалізації професійно-особистісного потенціалу, а також озброєння їх знаннями й технологіями, що забезпечують можливість успішної самореалізації в різних сферах діяльності, зокрема у педагогічній.

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- траєкторій особистісного зростання та шляхів досягнення професіоналізму;
- закономірностей позитивного прогресивного розвитку особистості як суб'єкта, індивіда і індивідуальності;
- складових педагогічної майстерності та їхніх характеристик, критеріїв, рівнів професіоналізму;
- методів вивчення перспективного педагогічного досвіду, оцінювання творчого потенціалу особистості;

- основних засобів педагогічної техніки, специфіки, принципів, методів професійного артистизму;
- специфіки, стилів, етапів педагогічного спілкування, ознак особистісно-діалогового спілкування;
- шляхів подолання професійної деформації особистості педагога;
- теорії самоуправління і шляхів професійного саморозвитку.

уміння:

- раціонально планувати педагогічну діяльність, визначати її завдання, створювати для неї умови;
- організовувати та аналізувати свою педагогічну діяльність;
- визначити основні рівні педагогічного професіоналізму;
- застосовувати методи науково-педагогічного дослідження;
- розрізняти і критично аналізувати основні педагогічні технології;
- управляти своїм станом та поведінкою, доцільно використовуючи невербальні засоби у спілкуванні;
- аналізувати, вирішувати педагогічні ситуації та педагогічні задачі стратегічного характеру.

У результаті засвоєння дисципліни студенти зможуть:

- забезпечувати умови ефективного навчального процесу при проведенні занять;
- реалізовувати технології творчої педагогічної діяльності;
- застосовувати педагогічну техніку та професійний артистизм;
- розробляти засоби діагностики результатів навчання;
- оцінювати навчальні та творчі досягнення студентів, використовувати результати для корекції та оптимізації процесу навчання;
- володіти прийомами та способами вирішення конфліктних ситуацій у педагогічній взаємодії.

Комунікація з викладачем можлива та заохочуватиметься на навчальних заняттях, а також у межах двох годин консультацій з викладачем, які проводяться за графіком, доступним на сайті кафедри психології і педагогіки. До того ж для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта месенджер Telegram

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Для вивчення дисципліни студенту бажано мати навички використання текстового редактора на комп'ютері, навички роботи з електронними базами даних наукових інститутів та бібліотек.

Дисципліна вивчається після опанування дисциплін психологічної спрямованості у програмі бакалаврської підготовки. Вивчення дисципліни дозволить ефективніше опановувати дисципліни циклів загальної та професійної підготовки.

3. Зміст навчальної дисципліни

Очна (денна) / дистанційна форма

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні (семінарські)	СРС
1	2	3	4	5
Тема 1. Вступ до вивчення педагогічної акмеології	6	2	2	2
Тема 2. Сутність професійної педагогічної діяльності	8	2	2	4
Тема 3. Базові властивості суб'єкта педагогічної діяльності	6	2	2	2
Тема 4. Педагогічна техніка педагога-професіонала	8	2	2	4
Тема 5. Засоби зовнішньої презентації педагога	6	2	2	2
Тема 6. Педагогічна взаємодія, її сутність і особливості.	8	2	2	4
Тема 7. Вербальна і невербальна комунікація педагога на акмеологічному рівні	6	2	2	2
Тема 8. Розвиток педагогічного такту як професійно-важливої якості	6	2	2	2
Тема 9. Акмеологічний інваріант професіоналізму педагога	6	2	2	2
Всього годин	60	18	18	24

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення дисципліни достатньо опрацювати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також ознайомитись з:

4.1 Базова література

1. Бутенко Н.Ю. Комунікативні процеси у навчанні : Підручник / Н.Ю. Бутенко. – К. : КНЕУ, 2004.
2. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: Навчальний посібник. – Х.: Вид-во НФаУ, 2009. – 140 с. <http://dspace.ukrfa.kharkov.ua/bitstream/>
3. Педагогічна майстерність : Підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. /За ред. І.А. Зязюна/. – К. : Вища шк., 1997. – 349 с.
4. Педагогічна акмеологія: комплекс навчально-методичного забезпечення аспірантів всіх спеціальностей, очної (денної/вечірньої) форми навчання. Укл.: Ложкін Г.В., Воляннюк Н.Ю. – К. : КПІ імені Ігоря Сікорського, 2016. – 47 с. <http://psy.kpi.ua/wp-content/uploads/2017/02/%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D0%B0%D0%BA%D0%BC%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>

4.2 Допоміжна література:

1. Бутенко Н.Ю. Педагогічна практика: підготовка та реалізація: Навч. посіб. / [Н.Ю. Бутенко, Л.М. Грищенко] / За заг. ред. Н.Ю. Бутенко. – К. : КНЕУ, 2005. – 184 с.

2. Вергасов В.М. Активизация мыслительной деятельности студента в высшей школе / В.М. Вергасов. – К. : Выща школа, 1979. – 216 с.
3. Кроки до Болонського процесу. Збірник матеріалів./Уклад. Головенкін В.П./ – К.: ІВЦ "Політехніка", 2004. – 110 с.
4. Культура общения / Под ред. Чмут Т.К., Чайка П.Л. – К. : Знание, 1990. – 15 с.
5. Освітні технології. Навчально-методичний посібник. /ред. О.М.Пехота/ – К.: "АСК", 2001.
6. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривоніс та ін. / За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища школа, 1997. – 349 с.
7. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів /Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. – К.: ТОВ "Філ-студія", 2006. – 320с.
8. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності : Навч. Посібник / В.А. Семиченко. – К. : Вища шк., 2004. – 335 с.
9. Чмут Т.К. Культура спілкування / Т.К. Чмут. – Харків : ХІРУП, 1996. – 206с. 18. Чуфаровский Ю.В. Общение : наука и культура / Ю.В. Чуфаровский. – Ташкент : "Узбекистан", 1986. – 87 с.
10. Шапиро Д. Конфликт и общение: Путеводитель по лабиринту регулирования конфликтов / Д. Шапиро. – Кишинэу : Издательство "ARC", 1997. – 238 с.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (завдання на СРС)
1	<p>Тема 1. Вступ до вивчення педагогічної акмеології</p> <p>Предмет курсу «Педагогічна акмеологія», його зміст, мета та завдання. Структура курсу та його основні категорії. Характеристика методів наукового дослідження педагогічної акмеології: теоретичних та емпіричних. Наукова орієнтація акмеології та методи: аналіз, синтез, порівняння, класифікація, абстрагування, конкретизація, моделювання. Емпіричні методи: педагогічне спостереження, опитування, експертна оцінка, тестування. Педагогічний експеримент (констатувальний та формувальний).</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте предмет курсу «Педагогічна акмеологія», її мету та завдання. 2. Розкрийте основні категорії педагогічної акмеології. 3. Проаналізуйте теоретичні та практичні методи дослідження педагогічної акмеології.
2	<p>Тема 2. Сутність професійної педагогічної діяльності</p> <p>Суспільна значущість професії педагога, його функції. Поняття педагогічної діяльності. Змістова характеристика психологічної системи професійної діяльності: мета діяльності, суб'єкт, об'єкт діяльності, засоби діяльності (сукупність дій та операцій, за допомогою яких реалізується діяльність, способи, прийоми впливу викладача на студента); результати діяльності (рівень сформованості необхідних рис та якостей особистості).</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте суспільну значущість професії педагога. 2. Охарактеризуйте педагогічну діяльність (сутність, структура, характеристика компонентів). 3. Розкрийте складові професійно-педагогічної діяльності.
3	<p>Тема 3. Базові властивості суб'єкта педагогічної діяльності</p> <p>Гуманістична спрямованість, професійна компетентність, педагогічна техніка,</p>

	<p>педагогічний такт, педагогічна творчість (креативність), мовна культура. Рівні педагогічної зрілості: елементарний рівень, базовий рівень, досконалий рівень, творчий.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте базові властивості суб'єкта педагогічної діяльності. 2. Встановіть різницю між поняттями «педагогічна техніка» та «педагогічний такт». 3. Розкрийте рівні педагогічної зрілості.
4	<p>Тема 4. Педагогічна техніка педагога-професіонала</p> <p>Поняття педагогічної техніки та його зміст. Різновиди педагогічної техніки: зовнішня та внутрішня. Внутрішня техніка: концентрація розумових і фізичних сил педагога на досягненні дидактичної та виховної мети; зняття зайвого напруження; розподіл уваги (велике, середнє, мале коло); спостереження за готовністю суб'єктів учіння до роботи, їхньою реакцією на виклад навчального матеріалу, активністю, створення творчої ділової атмосфери в аудиторії, збереження впевненості, самовладання за будь-яких умов. Зовнішня техніка викладача та її характеристика. Вербальні засоби – стилістичні (риторичні), фігури, звертання, риторичні запитання, заохочувальні висловлювання, діалогізація мовлення, різноманітне використання інтонаційно-просодичних засобів, створення ефективної вербальної комунікації.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте різновиди педагогічної техніки. 2. Визначте особливості внутрішньої техніки педагога. 3. Дайте характеристику зовнішній техніці викладача.
5	<p>Тема 5. Засоби зовнішньої презентації педагога</p> <p>Фізіологічні засоби зовнішньої естетичної виразності педагога (колір шкіри, очей, волосся, зріст, статура, постава, хода). Функціональні засоби зовнішньої виразності (візуальний контакт, міміка, жести, пантоміміка, дистанція). Соціальні засоби зовнішньої естетичної виразності (одяг, взяття, зачіска, прикраси, аксесуари, макіяж).</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняттю «імідж педагога». 2. Охарактеризуйте функціональні засоби зовнішньої виразності педагога. 3. Охарактеризуйте соціальні засоби зовнішньої естетичної виразності педагога.
6	<p>Тема 6. Педагогічна взаємодія, її сутність і особливості</p> <p>Цілі педагогічної взаємодії. Функції педагогічної взаємодії (соціально-перцептивна, комунікативно-поведінкова, емоційна). Стилї педагогічної взаємодії (авторитарний, демократичний, ліберальний). Умови ефективності самореалізації. Вищі стадії розвитку: продуктивність, ефективність, креативність.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте цілі педагогічної взаємодії. 2. Розкрийте особливості педагогічної взаємодії. 2. Охарактеризуйте стилї педагогічної взаємодії.
7	<p>Тема 7. Вербальна та невербальна комунікація педагога на акмеологічному рівні</p> <p>Поняття про засоби комунікації педагога. Класифікація невербальних засобів комунікації педагога. Пластична техніка (пантоміміка) особистості педагога (емоційне забарвлення пластики, пози). Мімічна техніка (вираз обличчя, контакт очей). Мова жестів. Поняття про мову, мовлення. Різновиди та функції мовлення педагога. Техніка мовлення педагога. Слухання (рівні, стилї, бар'єри, принципи). Дикція як чіткість вимови. Професійні особливості голосу педагога.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте поняття «засоби комунікації педагога». 2. Наведіть класифікацію невербальних засобів комунікації педагога. 3. Охарактеризуйте комунікативні вміння педагога та правила педагогічного

	спілкування.
8	<p>Тема 8. Розвиток педагогічного такту як професійно-важливої якості Педагогічний такт його складові та умови вияву. Такт як форма поведінки. Педагогічний такт як міра. Естетичний аспект такту. Особливості вибору педагогічного такту. Вибір тактики. Специфіка педагогічного такту. Вимоги педагогічної моралі.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте складові педагогічного такту. 2. Визначте вимоги до педагогічного такту. 3. Визначте вимоги педагогічної моралі.
9	<p>Тема 9. Акмеологічний інваріант професіоналізму педагога Усвідомлення своєї особистої цінності як професіонала. Професійна педагогічна школа як умова розвитку майстра, спеціаліста. Базові умови прояву майстерності: цінності, емоційна стійкість, впевненість, креативність. Виражені інтегративні характеристики регуляції діяльності.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте сутність акмеологічного інваріанту професіоналізму педагога. 2. Охарактеризуйте професійну педагогічну школу як умову розвитку майстра, спеціаліста. 3. Визначте прояви педагогічної майстерності.

Семінарські (практичні) заняття

Основні завдання циклу семінарських (практичних) занять:

сформувати у студентів вміння: організовувати та аналізувати свою педагогічну діяльність; визначити основні категорії педагогічної акмеології; застосовувати методи науково-педагогічного дослідження; розрізнати і критично аналізувати основні педагогічні технології; управляти своїм станом і поведінкою, доцільно використовуючи невербальні засоби у спілкуванні; аналізувати, вирішувати педагогічні ситуації та педагогічні задачі стратегічного характеру; визначити стилі педагогічного співтовариства, вирішувати проблеми педагогічної взаємодії.

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, питання для поточного контролю та завдання на СРС)
1	<p>Тема 1. Вступ до вивчення педагогічної акмеології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет, зміст, мета і завдання курсу «Педагогічна акмеологія». 2. Основні категорії педагогічної акмеології. 3. Загальна характеристика методів наукового дослідження педагогічної акмеології. 4. Теоретичні методи : аналіз, синтез, порівняння, класифікація, абстрагування, конкретизація, моделювання. 5. Емпіричні методи: педагогічне спостереження, опитування, експертна оцінка, тестування. 6. Педагогічний експеримент (констатувальний та формувальний). <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навести приклади редакції формулювання категорії «педагогічна акмеологія». 2. Визначте місце педагогічної акмеології в системі професійної підготовки. 3. Розкрийте особливості педагогічного експерименту.
2	<p>Тема 2. Сутність професійної педагогічної діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суспільна значущість професії педагога.

	<p>2. Роль та функції педагога.</p> <p>3. Поняття «педагогічна діяльність».</p> <p>4. Змістова характеристика психологічної системи професійної діяльності: мета діяльності, суб'єкт, об'єкт діяльності, засоби діяльності, результати діяльності.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Визначте місце педагога у класифікації професій за Є.О. Клімовим.</p> <p>2. Обґрунтуйте, чому педагогічну професію вважають творчою.</p> <p>3. Наведіть три визначення поняття «педагогічна діяльність».</p>
3	<p>Тема 3. Базові властивості суб'єкта педагогічної діяльності</p> <p>1. Загальна характеристика базових властивостей суб'єкта педагогічної діяльності.</p> <p>2. Гуманістична спрямованість і професійна компетентність.</p> <p>3. Педагогічна творчість.</p> <p>4. Мовна культура педагога.</p> <p>5. Психологічна зрілість та її рівні.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Наведіть приклади педагогічного такту.</p> <p>2. Визначте найбільш вагомі якості педагога.</p> <p>3. Встановіть відмінності між поняттями «педагогічна майстерність» та «педагогічна творчість».</p>
4	<p>Тема 4. Педагогічна техніка педагога-професіонала</p> <p>1. Поняття педагогічної техніки та його зміст.</p> <p>2. Складові педагогічної техніки.</p> <p>3. Різновиди педагогічної техніки: зовнішня та внутрішня.</p> <p>4. Методи формування педагогічної техніки.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Охарактеризуйте роль творчого мислення у становленні педагога.</p> <p>2. Розкрийте концентрацію розумових і фізичних сил педагога на досягненні дидактичної та виховної мети.</p> <p>3. Наведіть приклади використання інтонаційно-просодичних засобів.</p>
5	<p>Тема 5. Засоби зовнішньої презентації педагога</p> <p>1. Поняття «імідж» та його структура.</p> <p>2. Фізіологічні засоби зовнішньої естетичної виразності педагога.</p> <p>3. Функціональні засоби зовнішньої виразності.</p> <p>4. Соціальні засоби зовнішньої естетичної виразності.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Визначте провідні засоби зовнішньої презентації педагога.</p> <p>2. Наведіть приклади естетичної виразності педагога.</p> <p>3. Визначте місце соціальних засобів зовнішньої естетичної виразності педагога у його презентації.</p>
6	<p>Тема 6. Педагогічна взаємодія, її сутність і особливості</p> <p>1. Поняття «педагогічна взаємодія».</p> <p>2. Цілі педагогічної взаємодії.</p> <p>3. Функції педагогічної взаємодії.</p> <p>4. Стилі педагогічної взаємодії.</p> <p>5. Самореалізація та умови її ефективності.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Визначте особливості педагогічної взаємодії.</p> <p>2. Охарактеризуйте переваги та недоліки стилів педагогічної взаємодії.</p> <p>2. Визначте умови самореалізації.</p>
7	<p>Тема 7. Вербальна та невербальна комунікація педагога на акмеологічному рівні</p> <p>1. Поняття «засоби комунікації педагога».</p> <p>2. Загальна характеристика вербальних і невербальних засобів комунікації.</p> <p>3. Класифікація невербальних засобів комунікації педагога.</p>

	<p>4. Пластична техніка (пантоміміка) особистості педагога (емоційне забарвлення пластики, пози).</p> <p>5. Мімічна техніка (вираз обличчя, контакт очей).</p> <p>6. Мова жестів.</p> <p>7. Поняття про мову, мовлення.</p> <p>8. Різновиди та функції мовлення педагога.</p> <p>9. Техніка мовлення педагога.</p> <p>10. Слухання (рівні, стилі, бар'єри, принципи).</p> <p>11. Дикція як чіткість вимови.</p> <p>12. Професійні особливості голосу педагога.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Визначте роль і місце невербального спілкування у професії педагога.</p> <p>2. Розкрийте бар'єри комунікації педагога з студентами.</p> <p>3. Охарактеризуйте техніку мовлення педагога.</p>
8	<p>Тема 8. Розвиток педагогічного такту як професійно-важливої якості</p> <p>1. Поняття «педагогічний такт».</p> <p>2. Складові педагогічного такту.</p> <p>3. Такт як форма поведінки.</p> <p>4. Педагогічний такт як міра.</p> <p>5. Естетичний аспект такту.</p> <p>6. Особливості вибору педагогічного такту.</p> <p>7. Вибір тактики.</p> <p>8. Специфіка педагогічного такту.</p> <p>9. Вимоги педагогічної моралі.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Наведіть приклади педагогічного такту.</p> <p>2. Обґрунтуйте, від чого залежить вибір педагогічного такту.</p> <p>3. Наведіть визначення поняття «педагогічна мораль».</p>
9	<p>Тема 9. Акмеологічний інваріант професіоналізму педагога</p> <p>1. Загальна характеристика акмеологічного інваріанту професіоналізму педагога.</p> <p>2. Усвідомлення своєї особистої цінності як професіонала.</p> <p>3. Професійна педагогічна школа як умова розвитку майстра, спеціаліста.</p> <p>4. Базові умови прояву майстерності: цінності, емоційна стійкість, впевненість, креативність.</p> <p>5. Виражені інтегративні характеристики регуляції діяльності.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Дайте визначення поняттю «професіоналізм педагога».</p> <p>2. Охарактеризуйте базові умови прояву майстерності.</p> <p>3. Наведіть приклади виражених інтегративних характеристик регуляції діяльності.</p>

Політика та контроль

Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідуваність і виконання завдань

Відвідування лекційних занять не оцінюється, але є бажаним, оскільки навчальний матеріал викладається в доступній формі та є можливість обговорення дискусійних питань та уточнення незрозумілих моментів. Студенту складно буде належно підготуватись до практичного заняття, виконати практичне завдання, якщо він буде пропускати лекції. Однак, відпрацьовувати пропущені лекції не потрібно.

Активна участь студентів на семінарських (практичних) заняттях є обов'язковою. Рейтинг студента значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на семінарських заняттях. Кожне пропущене семінарське заняття (незалежно від причин пропуску) знижує підсумковий рейтинг студента з дисципліни. У разі пропуску семінарського заняття студентом обов'язково

повинні бути вивчені теми, а також виконані всі завдання. Контроль знань (розуміння) студентом пропущених тем (виконання завдань) відбуватиметься під час спілкування з викладачем за графіком консультацій, з яким можна ознайомитися на сайті кафедри психології і педагогіки.

За присутність на семінарських заняттях бали не ставляться. На семінарському занятті студент може використовувати підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття (або передбачених завданням), однак висловлювати позицію, читаючи з аркуша паперу чи гаджетів не варто. Відповідати на питання викладача, читаючи з екрану смартфона, ноутбуку чи з підручника не варто також. Це характеризує рівень підготовки студента не з кращого боку.

Форми роботи

Лекції, семінарські заняття. Тематика лекцій висвітлена у робочій програмі (силабусі) дисципліни. Вітаються питання від студентів до викладача під час лекції. Допускається і вітається діалог між студентом і викладачем на лекції. На семінарських заняттях студенти фокусують свою увагу на аналізі соціально-психологічних явищ у суспільстві та оволодівають активними прийомами управління дискусією.

Політика університету

Академічна доброчесність

Основні види академічної відповідальності встановлені Законом України «Про освіту». Згідно із частиною 6 статті 42 до основних видів академічної відповідальності здобувачів освіти належать: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати за навчання.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності містять такі регламентуючі документи КПІ ім. Ігоря Сікорського, оприлюднені на сайті Університету: Кодекс честі КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://kpi.ua/files/honorcode.pdf>, Положення про систему запобігання академічному плагиату <https://rb.gv/agihij>, а також нормативно-правові документи, офіційні рекомендації, накази та розпорядження, соціологічні дослідження КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичні матеріали, освітні курси <https://kpi.ua/academic-integrity>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>, а також у Положенні про комісію з питань етики та академічної чесності НТУУ «КПІ» https://data.kpi.ua/sites/default/files/files/2015_1-140a1.pdf

6. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: [опитування за темою заняття, виконання завдань](#).

Календарний контроль: [проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу](#).

Семестровий контроль: [залік](#).

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

- 1) робота на семінарських (практичних) заняттях (відповіді, вирішення завдань і доповнення відповідей інших студентів у процесі дискусії);
- 2) складання модульної контрольної роботи.

Студент отримує найвищий рейтинг, якщо він бере активну участь на проведених семінарських (практичних) заняттях, переважно надає повні та аргументовані відповіді, логічно

їх викладає, висловлює власну позицію з дискусійних питань. Пропущені заняття, неточності, неповнота, помилки у відповідях спричиняють зниження рейтингу студента.

Викладач оцінює роботу студента на кожному семінарському занятті, але конкретна підсумкова кількість балів за роботу на семінарському заняттях виставляється викладачем під час першого і другого етапу проміжної атестації – на восьмому і шістнадцятому тижнях навчання відповідно. Рейтинг студента станом на 8-й тиждень (за результатами роботи на 6-8 практичних заняттях) і 16-й тиждень (за результатами роботи на наступних 6-8 практичних заняттях) навчання повідомляється студенту на занятті чи в особистому кабінеті електронного кампусу.

Модульна контрольна робота (МКР) складається з 46 тестових завдань, що відображають зміст всієї дисципліни. МКР проводиться за допомогою гугл-тестів на останній (передостанній) лекції. Доступ до МКР надається студентам лише під час лекції. Перескладати МКР не можна.

Деталізовані критерії оцінювання результатів навчання студента визначені у положенні про РСО з дисципліни та представлені у Додатку 1.

Студент може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення студента з виставленою викладачем оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом.

Умови допуску до семестрового контролю: [зарахування усіх передбачених РП завдань.](#)

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

7. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендації студентам

Вивчення дисципліни «Педагогічна акмеологія» проводиться згідно існуючої методики організації навчального процесу у закладах вищої освіти, що передбачає питому вагу самостійної роботи студентів. За кожною темою наводяться посилання на список основної та допоміжної літератури, що не виключає можливості студентам самостійно, по узгодженню з викладачем, розширити цей список.

Лекції проводяться з використанням мультимедійних презентацій (за наявності умов в аудиторії). Працюючи на лекції студенту варто конспектувати основні поняття, ознаки, класифікації, визначення, алгоритми, про які розповідатиме викладач. Якщо студент буде уважно слухати, фіксувати відповідний матеріал, потім прочитає цей текст, застосує його при вирішенні завдання чи підготовці до практичного заняття. Якщо після цього студент презентує свою обґрунтовану позицію (думку), критично оцінить позиції (думки) інших студентів, ставитиме питання викладачу та студентам – обсяг засвоєного ним навчального матеріалу та глибина його розуміння збільшуватиметься в рази.

Готуючись до семінарського заняття студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, бажано ознайомитись з додатковими ресурсами в мережі. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті навіть добре підготовлений студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж студент не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття. Не слід відмовлятися від

відповіді на питання викладача. Навіть якщо студент не знає відповіді, доцільно спробувати відповісти, висловити свою думку, виходячи з власних знань, досвіду, логіки запитання тощо. При цьому не треба боятися помилитися – одним з важливих завдань вивчення гуманітарних дисциплін є вироблення вміння логічно мислити і відповідно висловлювати власні думки. Однак, варто пам'ятати, що незнання матеріалу дисципліни є суттєвим недоліком роботи студента і буде негативно впливати на його загальний рейтинг. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне семінарське заняття дає змогу не лише правильно засвоїти навчальний матеріал, але й зекономити зусилля при проходженні семестрового контролю.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри психології і педагогіки Ложкіним Георгієм Володимировичем, завідувачкою кафедри, д. психол. н., професоркою кафедри психології і педагогіки Воляннюк Н.Ю., професором, д. психол. н.,

Ухвалено кафедрою психології і педагогіки (протокол № 6 від 22.12.2021 р.)

Погоджено Методичною радою університету (протокол № 3 від 27.01.2022 р.)

Рейтингова система оцінювання результатів навчання

- 1) робота на семінарських (практичних) заняттях (відповіді, вирішення завдань і доповнення відповідей інших студентів у процесі дискусії);
- 2) складання модульної контрольної роботи.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

1. Робота на семінарських (практичних) заняттях максимальна кількість балів складає 54 (кількість балів на 1 занятті – 6):

активна участь у проведенні заняття; надання повної і аргументованої, логічно викладеної доповіді, відповіді, висловлення власної позиції з дискусійних питань або повністю правильне вирішення завдань з відповідним обґрунтуванням, у поєднанні зі слухними доповненнями відповідей інших студентів у процесі дискусії	5-6
активна участь у проведенні заняття; надання правильних відповідей або правильне вирішення завдань з незначними неточностями, порушеннями логіки викладення відповіді чи обґрунтування при вирішенні задачі	3-4
надання відповідей з чисельними значними похибками або вирішення задачі з грубими помилками, вирішення задачі без обґрунтування	1-2

2. Складання модульної контрольної роботи максимальна кількість балів складає 46 (максимальна кількість балів за 1 тестове завдання – 1):

вірно виконано всі тестові завдання	46
вірно виконано половину тестових завдань	23
не вірно виконано всі тестові завдання	0

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$RC = 54 + 46 = 100 \text{ балів}$$

Студенти, які набрали протягом семестру необхідну кількість балів ($RD \geq 0,6R$) мають можливості:

а) отримати залікову оцінку (залік) так званим "автоматом" відповідно до набраного рейтингу;

б) виконати залікову контрольну роботу з метою підвищення оцінки.

При цьому попередній рейтинг студента з дисципліни скасовується і він отримує оцінку R_3 тільки за результатами залікової контрольної роботи.

Перелік питань до залікової контрольної роботи наведено у Додатку 2.

Студенти, які не виконали всіх передбачених програмою дисципліни завдань не допускаються до заліку.

Залікова контрольна робота (ЗКР) складається зі 100 тестових завдань, що відображають зміст всієї дисципліни. ЗКР проводиться за допомогою гугл-тестів, доступ до ЗКР надається студентам лише під час проведення заліку.

тестове завдання виконане правильно (кожне з 100)	1
тестове завдання виконане неправильно (кожне з 100)	0

Для отримання студентом відповідних оцінок (ECTS та традиційних) його рейтингова оцінка (**RD**) переводиться згідно з таблицею:

RD	Оцінка ECTS	Оцінка традиційна
95 – 100	відмінно	Відмінно
85 – 94	дуже добре	Добре
75 – 84	добре	
65 – 74	задовільно	Задовільно
60 – 64	достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
RD < 60	незадовільно	Незадовільно

Перелік питань до залікової контрольної роботи

1. Сутність та специфіка педагогічної акмеології.
2. Загальна характеристика методів наукового дослідження педагогічної акмеології.
3. Теоретичні методи : аналіз, синтез, порівняння, класифікація, абстрагування, конкретизація, моделювання.
4. Емпіричні методи: педагогічне спостереження, опитування, експертна оцінка, тестування.
5. Змістова характеристика психологічної системи професійної діяльності: мета діяльності, суб'єкт, об'єкт діяльності, засоби діяльності, результати діяльності.
6. Сутність та основні компоненти педагогічної майстерності.
7. Розвиток викладача на сучасному етапі розвитку вищої школи.
8. Професійно особистісні характеристики викладача на вищому рівні педагогічної діяльності.
9. Природа педагогічної обдарованості.
10. Роль педагогічних здібностей у педагогічній майстерності.
11. Порівняльна характеристика стилів спілкування педагогів.
12. Сутність та особливості тривалої педагогічної взаємодії.
13. Шляхи підвищення педагогічної майстерності викладача.
14. Психологічний контакт у процесі педагогічної взаємодії.
15. Проблема ефективності педагогічного спілкування на різних рівнях професійного розвитку.
16. Психологічні особливості підвищення компетентності.
17. Особливості вибору стилю викладання залежно від характеру педагогічної діяльності.
18. Стиль взаємин та педагогічний такт, їх вплив на вибір і реалізацією стратегії взаємодії.
19. Поняття «імідж» та його структура.
20. Фізіологічні засоби зовнішньої естетичної виразності педагога.
21. Функціональні засоби зовнішньої виразності.
22. Соціальні засоби зовнішньої естетичної виразності.
23. Характеристика педагогічної культури особистості педагога.
24. Зовнішні (доступні спостереженню зі сторони) і внутрішні складові професійного педагогічного досвіду.
25. Організаційні етапи процесу акмеологічного узагальнення педагогічного досвіду.
26. Охарактеризуйте основні шляхи та методи вивчення та поширення передового педагогічного досвіду у навчальному закладі.
27. Психологічна готовність як визначальна умова професіоналізму педагога.
28. Професійна культура як елемент педагогічної майстерності.
29. Характеристика акмеологічних інваріантів професіоналізму викладача вищого навчального закладу.
30. Наукова ерудиція та ціннісно-сміслові орієнтації як компоненти педагогічної майстерності педагога.
31. Техніка емоційного контакту в нестандартних ситуаціях лекції.
32. Досвід авторитарної і гуманістичної педагогіки у розвитку професіоналізму.
33. Виконавська майстерність педагога на лекції.
34. Майстерність викладача в активізації пізнавальної діяльності студентів.
35. Майстерність комбінування репродуктивної і пошукової активності студентів на етапі актуалізації і перевірки знань.
36. Режисура початкового етапу лекції. Майстерність педагогічного запитання на лекції.
37. Техніка налаштування викладача на публічну творчу діяльність. Творча активність викладача на лекції.
38. Сучасна значущість професії викладача, її функції.
39. Феномен професійної деформації особистості педагога.

40. Шляхи подолання професійної деформації педагога.
41. Поняття «засоби комунікації педагога».
42. Загальна характеристика вербальних і невербальних засобів комунікації.
43. Класифікація невербальних засобів комунікації педагога.
44. Пластична техніка (пантоміміка) особистості педагога (емоційне забарвлення пластики, пози).
45. Мімічна техніка (вираз обличчя, контакт очей).
46. Мова жестів.
47. Різновиди та функції мовлення педагога.
48. Техніка мовлення педагога.
49. Слухання (рівні, стилі, бар'єри, принципи).
50. Дикція як чіткість вимови.
51. Професійні особливості голосу педагога.
52. Професійна педагогічна школа як умова розвитку майстра, спеціаліста.
53. Базові умови прояву майстерності: цінності, емоційна стійкість, впевненість, креативність.
54. Визначте базові властивості суб'єкта педагогічної діяльності.
55. Встановіть різницю між поняттями «педагогічна техніка» та «педагогічний такт».
56. Розкрийте рівні педагогічної зрілості.